

ความต้องการพัฒนาสมรรถนะครูในศตวรรษที่ 21 ของโรงเรียนในสังกัดสำนักงาน
เขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาอุบลราชธานี เขต 5
Needs for the 21st Century Capacity Development of Teachers in Schools
Under UbonRatchathani Primary Educational Service Area Office 5

อุไร ผลาเลิศ*

Urai Phalert

Received: February 20, 2020 Revised: March 11, 2020 Accepted: March 18, 2020

บทคัดย่อ (Abstract)

การวิจัยครั้งนี้ มีวัตถุประสงค์เพื่อ 1) ศึกษาความต้องการพัฒนาสมรรถนะครูในศตวรรษที่ 21 ของโรงเรียนในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาอุบลราชธานี เขต 5 2) ศึกษาเปรียบเทียบความต้องการพัฒนาสมรรถนะครูในศตวรรษที่ 21 ของโรงเรียนในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาอุบลราชธานี เขต 5 จำแนกตามสถานภาพและขนาดโรงเรียน และ 3) เพื่อศึกษาแนวทางพัฒนาสมรรถนะครูในศตวรรษที่ 21 ของโรงเรียนในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาอุบลราชธานี เขต 5 กลุ่มตัวอย่าง จำนวน 320 คน เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย คือ แบบสอบถาม จำนวน 30 ข้อ มีค่าดัชนีความสอดคล้อง 0.67-1.00 มีค่าอำนาจจำแนกตั้งแต่ 0.50-0.79 และความเชื่อมั่นเท่ากับ 0.97 การวิเคราะห์ข้อมูลในขั้นตอนนี้ใช้ การแจกแจงความถี่ การหาค่าร้อยละ การหาค่าเฉลี่ย การหาค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานและเปรียบเทียบ วิเคราะห์ข้อมูลโดยใช้สถิติที (t-test Independent) การวิเคราะห์ความแปรปรวนทางเดียว (One-way ANOVA) และ แบบสัมภาษณ์ใช้กลุ่มตัวอย่าง 20 คน มีดัชนีความสอดคล้อง 0.67- 1.00 วิเคราะห์ข้อมูลโดยวิเคราะห์เนื้อหาและสรุปในเชิงบรรยาย ผลการวิจัยสรุปได้ดังนี้

1. ผลการศึกษาความต้องการพัฒนาสมรรถนะครูในศตวรรษที่ 21 โดยภาพรวม อยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาแยกรายด้าน พบว่า อยู่ในระดับมากทุกด้าน

* สาขาวิชาการบริหารการศึกษา มหาวิทยาลัยราชธานี Graduate Student of Educational Administration Program, Ratchathani University

2. ผลการเปรียบเทียบความต้องการพัฒนาสมรรถนะครูในศตวรรษที่ 21 จำแนกตามสถานภาพ โดยภาพรวมและรายด้านทุกด้าน มีความแตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ ส่วนจำแนกตามขนาดโรงเรียน โดยภาพรวม มีความแตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ เมื่อจำแนกเป็นรายด้าน พบว่า ด้านการพัฒนาตนเองและวิชาชีพ มีความแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 ส่วนด้านอื่นๆ มีความแตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ

3. ผลการศึกษาแนวทางการพัฒนาสมรรถนะครูในศตวรรษที่ 21 ของโรงเรียนในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาอุบลราชธานี เขต 5 สรุปได้ดังนี้ 1) ด้านความรู้ในเนื้อหาวิชา ควรพัฒนาให้ครูมีทักษะและความรู้เกี่ยวกับเนื้อหาสาระ ทั้ง 8 กลุ่มสาระโดยเฉพาะภาษาไทยและภาษาต่างประเทศ 2) ด้านการสื่อสารและการใช้ภาษา ควรพัฒนาให้ครูมีทักษะพื้นฐานสื่อสารและการใช้ภาษา ทั้งด้าน การฟัง การพูด การอ่าน และการเขียนภาษาไทยและภาษาต่างประเทศอย่างต่อเนื่องสม่ำเสมอ) ด้านการจัดการเรียนรู้ ควรพัฒนาให้ครูใช้เทคนิคการสอนใหม่ๆที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ 4) ด้านการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศและนวัตกรรมทางการศึกษา ควรพัฒนาครูให้มีความสามารถในการใช้เทคโนโลยีในการ สืบค้นองค์ความรู้มาใช้สร้างสื่อประกอบการเรียนการสอนที่ทันสมัย 5) ด้านการวัดและประเมินผล ควรพัฒนาครูในการสร้างเครื่องมือการวัดผลประเมินผลตามสภาพจริง 6) ด้านการวิจัยเพื่อพัฒนาการเรียนการสอน ควรพัฒนาครูให้มีความรู้ทักษะกระบวนการวิจัยในการสอนรูปแบบต่างๆที่ครอบคลุมผู้เรียนทั้งเก่ง ปานกลาง และอ่อน 7) ด้านภาวะผู้นำและการทำงานเป็นทีม ควรพัฒนาครูให้มีภาวะผู้นำการเปลี่ยนแปลง ในการทำงานในสถานการณ์ต่างๆ มีทักษะการคิดอย่างมีเหตุผล การทำงานร่วมกับผู้อื่น 8) ด้านการพัฒนาตนเองและวิชาชีพ ควรพัฒนาครูให้มีลักษณะนิสัยเป็นผู้เรียนรู้ตลอดเวลา และตลอดชีวิต

คำสำคัญ (Keywords) : ความต้องการพัฒนาครู, แนวทางการพัฒนา

Abstract

This research aimed to 1) study needs of the 21st century capacity development of teachers in schools under the jurisdiction of the Office of Ubon Ratchathani Primary Education Service Area 5, 2) compare the needs of the 21st century capacity development of teachers in schools under the jurisdiction of the Office of Ubon Ratchathani Primary Education Service Area 5, classified by status, school size, and 3) investigate guidelines for the development of the 21st century capacities of teachers in

schools under the jurisdiction of the Office of Ubon Ratchathani Primary Education Service Area 5. The sample consisted of 320 teachers. The research instrument was a questionnaire of 30 items, with the congruence index values between 0.67-1.00, the discrimination value between 0.50-0.79, and the reliability value of .97. Statistics used in this stage included frequency, percentage, mean and standard deviation. The inferential statistics were t-test, and One- Way ANOVA. The sample consisted 20 teachers using an interviewed. with the congruence index values between 0.67-1.00. Content analysis and descriptive report were used.

The results were as follows:

1. The needs for the development of 21st century capacities for teachers were perceive as high. When in considering in individual aspects, also were rated as high.

2. The comparison of the needs for the development of 21st century capacities for teachers, classified by status, both as a whole and individual aspect found no significantly different. When classified by school sizes, as a whole, revealed no significant different, but in individual aspects found that the aspect of Development of oneself and profession found to be statistically different at .05 level of significance, while the rests were not statistically significant.

3. The guidelines for the development of the 21st century capacities of the teachers under the jurisdiction of the Office of Ubon Ratchathani Primary Education Service Area 5 could be summarized as follows. 1) Knowledge on the subjects, teachers should be developed on 8 subject group essentials, especially Thai Language and Foreign Language. 2) Language for Communication and Expression, teachers should be developed on language foundation for communication and expression in all areas of listening, speaking, reading, and writing, both Thai and Foreign Languages. 3) Learning Management, teachers should be developed on new teaching techniques that focused on learner center. 4) Using of Management Information and Educational Innovation, teachers should be developed how to use technology to search for knowledge to produce updated instructional materials. 5) Measurement and Evaluation, teachers should be developed on the construction of authentic measurement and evaluation

instruments to suit students' performance. 6) Researches for Instructional Development, teachers should be developed on knowledge and skills on research in instructional areas and all groups, excellent, fair, and poor groups of students. 7) Leadership and Teamwork, teachers should be developed on transformational leadership in order to be able to co-work in all sort of situation, processing rational thinking skills, cooperative working with others. And 8), Development of Oneself and Professional, teachers should be developed on being life-long learning.

Keywords : Needs of Development, Guidelines development

บทนำ (Introduction)

เมื่อโลกมีความเจริญก้าวหน้าอย่างรวดเร็ว อันสืบเนื่องมาจากการใช้เทคโนโลยีเพื่อเชื่อมโยงข้อมูลต่างๆ ของทุกภูมิภาคของโลกเข้าด้วยกัน กระแสการปรับเปลี่ยนทางสังคมที่เกิดขึ้นในศตวรรษที่ 21 ที่ส่งผลกระทบต่อดำรงชีพของสังคมอย่างทั่วถึง ครูจึงต้องมีความตื่นตัวและมีการเตรียมความพร้อมในการจัดการเรียนรู้ เพื่อเตรียมความพร้อมให้นักเรียนที่มีทักษะสำหรับการออกไปดำรงชีวิตในโลกศตวรรษที่ 21 การปฏิรูปเปลี่ยนแปลงรูปแบบการจัดการเรียนการสอน ตลอดจนการเตรียมความพร้อมด้านต่างๆ ที่เป็นปัจจัยสนับสนุนที่จะทำให้เกิดการเรียนรู้เพื่อรองรับศตวรรษที่ 21 (สุทัศน์ สังคะพันธ์, 2557 : 14)

ครูเป็นบุคคลสำคัญที่สุดที่จะส่งผลกระทบต่อคุณภาพการเรียนการสอน และคุณภาพของผู้เรียน คุณลักษณะของครูในศตวรรษที่ 21 ที่ควรเป็นก็คือ ผู้ที่มีความรอบรู้มากขึ้น มีความเป็นมืออาชีพ มีความสามารถและศักยภาพสูง เป็นผู้ที่มีนวัตกรรมการสอนเพื่อให้นักเรียนได้ผลการเรียนรู้ที่ต้องการ และเตรียมความพร้อมให้แก่นักเรียนในการเข้าสู่โลกของการทำงานในศตวรรษที่ 21 รักในอาชีพ มีชีวิตเรียบง่ายและมีจิตวิญญาณของความเป็นครู สำนักงานเสริมสังคมแห่งการเรียนรู้และคุณภาพของเยาวชน ได้มีการกำหนดสมรรถนะของครูโดยภาพรวม 8 ด้าน ประกอบด้วย (1) ความรู้ในเนื้อหาวิชา (2) การสื่อสารและการใช้ภาษา (3) การจัดการเรียนรู้ (4) การใช้เทคโนโลยีสารสนเทศและนวัตกรรมทางการศึกษา (5) การวัดและประเมินผล (6) การวิจัยเพื่อพัฒนาการเรียนการสอน (7) ภาวะผู้นำและการทำงานเป็นทีม (8) การพัฒนาตนเองและวิชาชีพ (สำนักงานเสริมสังคมแห่งการเรียนรู้และคุณภาพของเยาวชน, 2557 : 10 (อ้างอิงถึงใน OECD, 2012 : 1)

จากการศึกษาแนวคิดการพัฒนาสมรรถนะ สภาพความจำเป็นและเหตุผลดังกล่าวข้างต้น ผู้วิจัยได้ตระหนักถึงความสำคัญของสมรรถนะของครูในศตวรรษที่ 21 จึงได้ทำการศึกษาความ

ต้องการพัฒนาสมรรถนะครูในศตวรรษที่ 21 ของโรงเรียนในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา ประถมศึกษาอุบลราชธานี เขต 5 ทั้งนี้ผลการศึกษาในครั้งนี้จะนำไปสู่การพัฒนาพฤติกรรม การปฏิบัติงานของครู เพื่อเป็นการเตรียมความพร้อมให้แก่ครูในการพัฒนาวิชาชีพและการก้าวเข้าสู่การ เป็นครูมืออาชีพในอนาคตต่อไป (กนิษฐา คุณมี และคณะ, 2557 : 1)

วัตถุประสงค์การวิจัย (Research Objectives)

1. เพื่อศึกษาความต้องการพัฒนาสมรรถนะครูในศตวรรษที่ 21 ของโรงเรียนในสังกัด สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาอุบลราชธานี เขต 5
2. เพื่อเปรียบเทียบความต้องการพัฒนาสมรรถนะครูในศตวรรษที่ 21 ของโรงเรียนในสังกัด สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาอุบลราชธานี เขต 5 จำแนกตามสถานภาพและขนาด โรงเรียน
3. เพื่อศึกษาแนวทางพัฒนาสมรรถนะครูในศตวรรษที่ 21 ของโรงเรียนในสังกัดสำนักงาน เขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาอุบลราชธานี เขต 5

วิธีดำเนินการวิจัย (Research Methods)

ขั้นตอนที่ 1 ศึกษาความต้องการพัฒนาสมรรถนะครูในศตวรรษที่ 21 ประชากร คือ บุคลากรของโรงเรียนในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาอุบลราชธานี เขต 5 ปี การศึกษา 2560 มีจำนวน 3,722 คน โดยกำหนดกลุ่มตัวอย่างตามตารางของเครซีและมอร์แกน (Krejcie; & Morgan. 1970 : 608 – 609) ได้กลุ่มตัวอย่างทั้งสิ้น จำนวน 320 คน แล้วสุ่มตัวอย่าง โดยวิธีการสุ่มแบบชั้นภูมิ (Stratified sampling) ตามขนาดของโรงเรียน เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย คือ แบบสอบถาม จำนวน 30 ข้อ มีค่าดัชนีความสอดคล้อง 0.67- 1.00 มีค่าอำนาจจำแนกตั้งแต่ 0.50-0.79 และความเชื่อมั่นเท่ากับ 0.97 การวิเคราะห์ข้อมูลในขั้นตอนนี้ใช้ การแจกแจงความถี่ การหา ค่าร้อยละ การหาค่าเฉลี่ย การหาค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และเปรียบเทียบความต้องการ พัฒนาสมรรถนะครูในศตวรรษที่ 21 จำแนกตามสถานภาพ ใช้สถิติ (t-test Independent) และ จำแนกตามขนาดโรงเรียน ใช้สถิติ (One-way ANOVA)

ขั้นตอนที่ 2 การศึกษาแนวทางการพัฒนาสมรรถนะครูในศตวรรษที่ 21 โดยการสัมภาษณ์ คือขั้นที่ 1 กำหนดกลุ่มตัวอย่างตามขนาดโรงเรียน จำนวน 4 โรงเรียน โดยเลือกโรงเรียนขนาดใหญ่ พิเศษ 1 โรงเรียน โรงเรียนขนาดใหญ่ 1 โรงเรียน โรงเรียนขนาดกลาง 1 โรงเรียน และโรงเรียน ขนาดเล็ก 1 โรงเรียน ขั้นที่ 2 กำหนดกลุ่มตัวอย่างผู้ให้ข้อมูลสัมภาษณ์ตามสถานภาพของผู้บริหาร

ประกอบด้วย ผู้อำนวยการโรงเรียนหรือรองผู้อำนวยการโรงเรียน จำนวน 1 คน หัวหน้าวิชาการ จำนวน 1 คน และหัวหน้ากลุ่มสาระการเรียนรู้ 3 กลุ่มสาระ กลุ่มสาระละ 1 คน ได้กลุ่มตัวอย่าง จำนวน 20 คน โดยเลือกแบบเจาะจง เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย คือ แบบสัมภาษณ์ มีดัชนีความ สอดคล้อง 0.67- 1.00 วิเคราะห์ข้อมูลโดยวิเคราะห์เนื้อหาและสรุปในเชิงบรรยาย

ผลการวิจัย (Research Results)

ตารางที่ 1 ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และความหมายของความต้องการพัฒนาสมรรถนะครู ในศตวรรษที่ 21 ของโรงเรียนในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา อุบลราชธานี เขต 5 โดยภาพรวมและรายด้าน

n = 320

ด้าน ที่	ความต้องการพัฒนาสมรรถนะครู ในศตวรรษที่ 21	\bar{X}	S.D.	ความหมาย	อันดับ ที่
1	ความรู้ในเนื้อหาวิชา	4.33	0.47	มาก	4
2	การสื่อสารและการใช้ภาษา	4.38	0.55	มาก	1
3	การจัดการเรียนรู้	4.30	0.63	มาก	6
4	การใช้เทคโนโลยี สารสนเทศและ นวัตกรรมทางการศึกษา	4.34	0.57	มาก	3
5	การวัดและประเมินผล	4.27	0.60	มาก	7
6	การวิจัยเพื่อพัฒนาการเรียนการสอน	4.25	0.58	มาก	8
7	ภาวะผู้นำและการทำงานเป็นทีม	4.31	0.58	มาก	5
8	การพัฒนาตนเองและวิชาชีพ	4.36	0.54	มาก	2
รวม		4.32	0.46	มาก	

ที่มา : ผู้วิจัย ผลการวิจัย (2560 : 90)

จากตารางที่ 1 พบว่า บุคลากรมีความต้องการพัฒนาสมรรถนะครูในศตวรรษที่ 21 ของโรงเรียนในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาอุบลราชธานี เขต 5 โดยภาพรวม อยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาแยกรายด้าน พบว่า อยู่ในระดับมากทุกด้าน ดังนี้ 1) ด้าน การสื่อสารและการใช้ภาษา 2) ด้านการพัฒนาตนเองและวิชาชีพ 3) ด้านการใช้เทคโนโลยี สารสนเทศและ

นวัตกรรมการศึกษา 4) ด้านความรู้ในเนื้อหาวิชา 5) ด้านภาวะผู้นำและการทำงานเป็นทีม 6) ด้านการจัดการเรียนรู้ 7) ด้านการวัดและประเมินผล 8) ด้านการวิจัยเพื่อพัฒนาการเรียนการสอนตามลำดับ

ตารางที่ 2 เปรียบเทียบความต้องการพัฒนาสมรรถนะครูในศตวรรษที่ 21 ของโรงเรียนในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาอุบลราชธานี เขต 5 จำแนกตามสถานภาพ

n = 320

ด้าน ที่	ความต้องการพัฒนาสมรรถนะ ครูในศตวรรษที่ 21	ผู้บริหาร		ครู		t	p
		\bar{X}	S.D.	\bar{X}	S.D.		
1	ความรู้ในเนื้อหาวิชา	4.37	0.47	4.33	0.47	0.629	0.530
2	การสื่อสารและการใช้ภาษา	4.35	0.55	4.39	0.55	-0.451	0.653
3	การจัดการเรียนรู้	4.26	0.66	4.31	0.62	-0.674	0.501
4	การใช้เทคโนโลยี สารสนเทศและ นวัตกรรมการศึกษา	4.36	0.57	4.33	0.57	0.262	0.793
5	การวัดและประเมินผล	4.29	0.64	4.26	0.59	0.287	0.774
6	การวิจัยเพื่อพัฒนาการเรียนการ สอน	4.29	0.62	4.24	0.57	0.722	0.471
7	ภาวะผู้นำและการทำงานเป็นทีม	4.29	0.64	4.31	0.57	-0.313	0.754
8	การพัฒนาตนเองและวิชาชีพ	4.33	0.59	4.37	0.53	-0.566	0.572
	รวม	4.32	0.49	4.32	0.46	-0.033	0.974

ที่มา : [อุไร ผลาเลิศ (2560 : 103)]

จากตารางที่ 2 พบว่า การเปรียบเทียบความต้องการพัฒนาสมรรถนะครูในศตวรรษที่ 21 ของโรงเรียนในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาอุบลราชธานี เขต 5 กรณีภาพรวมจำแนกตามสถานภาพผู้บริหารและครู มีความแตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ กรณีรายด้านจำแนกตามสถานภาพผู้บริหารและครู มีความแตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ ทั้ง 8 ด้าน คือ 1) ด้านความรู้ในเนื้อหาวิชา 2) ด้านการสื่อสารและการใช้ภาษา 3) ด้านการจัดการเรียนรู้ 4) ด้านการใช้เทคโนโลยี สารสนเทศและนวัตกรรมการศึกษา 5) ด้านการวัดและประเมินผล

6) ด้านการวิจัยเพื่อพัฒนาการเรียนการสอน 7) ด้านภาวะผู้นำและการทำงานเป็นทีม และ 8) ด้านการพัฒนาตนเองและวิชาชีพ

จากตารางที่ 3 พบว่า การเปรียบเทียบความต้องการพัฒนาสมรรถนะครูในศตวรรษที่ 21 ของโรงเรียนในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาอุบลราชธานี เขต 5 กรณีภาพรวม จำแนกตามขนาดโรงเรียนที่ต่างกัน มีความแตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ กรณีรายด้าน จำแนกตามขนาดโรงเรียนที่ต่างกัน มีความแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 จำนวน 1 ด้าน คือ ด้านการพัฒนาตนเองและวิชาชีพ ส่วนด้านที่มีความแตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ จำนวน 7 ด้าน คือ 1) ด้านความรู้ในเนื้อหาวิชา 2) ด้านการสื่อสารและการใช้ภาษา 3) ด้านการจัดการเรียนรู้ 4) ด้านการใช้เทคโนโลยี สารสนเทศและนวัตกรรมทางการศึกษา 5) ด้านการวัดและประเมินผล 6) ด้านการวิจัยเพื่อพัฒนาการเรียนการสอน และ 7) ด้านภาวะผู้นำและการทำงานเป็นทีม ตามลำดับ

ตารางที่ 4 การเปรียบเทียบค่าเฉลี่ยเป็นรายคู่ของบุคลากรมีความต้องการพัฒนาสมรรถนะครูในศตวรรษที่ 21 ของโรงเรียนในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาอุบลราชธานี เขต 5 จำแนกตามขนาดโรงเรียน ด้านการพัฒนาตนเองและวิชาชีพ

n = 320

		ขนาดเล็ก	ขนาดกลาง	ขนาดใหญ่	ขนาดใหญ่พิเศษ
ขนาดโรงเรียน		n = 65	n = 175	n = 45	n = 35
	\bar{X}	4.23	4.31	4.41	4.43
ขนาดเล็ก	4.23	-	-.19026*	-.26952*	-.29121*
ขนาดกลาง	4.31	-	-	-.07926*	-.10095*
ขนาดใหญ่	4.41	-	-	-	-.02169*
ขนาดใหญ่พิเศษ	4.43	-	-	-	-

ที่มา : อุไร ผลาเลิศ (2560 : 111)
ระดับ 0.05

* มีนัยสำคัญทางสถิติที่

จากตารางที่ 4 พบว่า บุคลากรของโรงเรียนต่างกัน มีความต้องการพัฒนาสมรรถนะครูในศตวรรษที่ 21 ของโรงเรียนในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาอุบลราชธานี เขต 5 ด้านการพัฒนาตนเองและวิชาชีพ แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 จำนวน 6 คู่ คือ 1) บุคลากรโรงเรียนขนาดเล็ก กับบุคลากรโรงเรียนขนาดกลาง 2) บุคลากรโรงเรียนขนาดเล็ก กับบุคลากรโรงเรียนขนาดใหญ่ 3) บุคลากรโรงเรียนขนาดเล็ก กับบุคลากรโรงเรียนขนาดใหญ่พิเศษ 4) บุคลากรโรงเรียนขนาดกลาง กับบุคลากรโรงเรียนขนาดใหญ่ 5) บุคลากรโรงเรียนขนาดกลางกับบุคลากรโรงเรียนขนาดใหญ่พิเศษ 6) บุคลากรโรงเรียนขนาดใหญ่กับบุคลากรโรงเรียนขนาดใหญ่พิเศษ

3. ผลการศึกษาแนวทางการพัฒนาสมรรถนะครูในศตวรรษที่ 21 ของโรงเรียนในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาอุบลราชธานี เขต 5 สรุปได้ดังนี้ 1) ด้านความรู้ในเนื้อหาวิชา ควรพัฒนาให้ครูมีทักษะและความรู้เกี่ยวกับเนื้อหาสาระ ทั้ง 8 กลุ่มสาระโดยเฉพาะภาษาไทยและภาษาต่างประเทศ 2) ด้านการสื่อสารและการใช้ภาษา ควรพัฒนาให้ครูมีความสามารถในทักษะพื้นฐานสื่อสารและการใช้ภาษา ทั้งด้าน การฟัง การพูด การอ่าน และการเขียนภาษาต่างไทยและภาษาต่างประเทศอย่างต่อเนื่องสม่ำเสมอ 3) ด้านการจัดการเรียนรู้ ควรพัฒนาให้ครูใช้เทคนิคการสอนใหม่ๆที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ 4) ด้านการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศและนวัตกรรมทางการศึกษา ควรพัฒนาครูให้มีความสามารถในการใช้เทคโนโลยีในการสืบค้นองค์ความรู้มาใช้สร้างสื่อประกอบการเรียนการสอนที่ทันสมัย 5) ด้านการวัดและประเมินผล ควรพัฒนาครูในการสร้างเครื่องมือการวัดผลประเมินผลตามสภาพจริง สอดคล้องกับการปฏิบัติของผู้เรียน 6) ด้านการวิจัยเพื่อพัฒนาการเรียนการสอน ควรพัฒนาครูให้มีความรู้ทักษะในการวิจัยพัฒนาการเรียนรู้อ และควรส่งเสริมให้ครูวิจัยพัฒนาการเรียนรู้อในรูปแบบต่างๆที่ครอบคลุมผู้เรียนทั้งเก่ง ปานกลาง และอ่อน 7) ด้านภาวะผู้นำและการทำงานเป็นทีม ควรพัฒนาครูให้ภาวะผู้นำการเปลี่ยนแปลง ในการทำงานในสถานการณ์ต่างๆ ควรส่งเสริมให้ครูมีภาวะผู้นำที่มีทักษะการคิดอย่างมีเหตุผล การทำงานร่วมกับผู้อื่น 8) ด้านการพัฒนาตนเองและวิชาชีพ ควรพัฒนาครูให้มีลักษณะนิสัยเป็นผู้เรียนรู้อตลอดเวลาและตลอดชีวิต ควรส่งเสริมให้ครูมีทักษะและความรู้เกี่ยวกับวิชาชีพนำสู่การปฏิบัติ

อภิปรายผลการวิจัย (Research Discussion)

1. การศึกษาความต้องการพัฒนาสมรรถนะครูในศตวรรษที่ 21 ของโรงเรียนในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาอุบลราชธานี เขต 5 ภาพรวมและรายด้าน พบว่า

บุคลากรมีความต้องการพัฒนาสมรรถนะครูอยู่ในระดับมาก ทั้งนี้เป็นเพราะบุคลากรมีความต้องการที่จะพัฒนาสมรรถนะในด้านการสื่อสารและการใช้ภาษา ด้านการพัฒนาตนเองและวิชาชีพ การใช้เทคโนโลยี สารสนเทศและนวัตกรรมทางการศึกษา ด้านความรู้ในเนื้อหาวิชา ด้านภาวะผู้นำและการทำงานเป็นทีม ด้านการจัดการเรียนรู้ ด้านการวัดและประเมินผล และด้านการวิจัยเพื่อพัฒนาการเรียนการสอน มากขึ้นในทุกด้าน ดังนั้นผู้บริหารควรส่งเสริมให้ครูเข้ารับการศึกษาอบรม ที่เกี่ยวกับการสมรรถนะหลักของครูในทุกด้าน เพื่อนำความรู้และทักษะการสอนที่ดี ทั้งการจัดกิจกรรมที่เชื่อมโยงผู้เรียน ผู้สอน และผู้สอนในสถานศึกษาเดียวกันเพื่อสร้างสภาพแวดล้อมให้แก่ผู้เรียน สอดคล้องกับผลการวิจัยของ วาสนา ตาลทอง (2560, บทคัดย่อ) ได้ศึกษาการพัฒนาสมรรถนะครูในศตวรรษที่ 21 สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาชัยภูมิ เขต 3 ผลการวิจัยพบว่า ความต้องการพัฒนาสมรรถนะครูในศตวรรษที่ 21 สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาชัยภูมิ เขต 3 โดยภาพรวม อยู่ในระดับมาก

2. การเปรียบเทียบความต้องการพัฒนาสมรรถนะครูในศตวรรษที่ 21 จำแนกตามสถานภาพ ภาพรวม พบว่า บุคลากรมีความต้องการพัฒนาสมรรถนะครู มีความแตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ อาจเป็นเพราะบุคลากรจำแนกตามสถานภาพ ประกอบด้วย ผู้บริหารและครู มีความต้องการพัฒนาสมรรถนะด้านความรู้ในเนื้อหาวิชา ด้านการสื่อสารและการใช้ภาษา ด้านการจัดการเรียนรู้ ด้านการใช้เทคโนโลยี สารสนเทศและนวัตกรรมทางการศึกษา ด้านการวัดและประเมินผล ด้านการวิจัยเพื่อพัฒนาการเรียนการสอน ด้านภาวะผู้นำและการทำงานเป็นทีม และด้านการพัฒนาตนเองและวิชาชีพ ตรงกันทุกด้าน ทั้งผู้บริหารและครูต่างก็มีความต้องการพัฒนาสมรรถนะครูในศตวรรษที่ 21 เพื่อเสริมความรู้ความสามารถในการจัดการเรียนการสอนให้ดีกว่าเดิม สอดคล้องกับ สำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา (2557, หน้า 5) ได้ทำการวิจัยเรื่อง สถิติการศึกษาของประเทศไทย ปีการศึกษา 2556-2557 ได้เสนอว่า การพัฒนาครูนอกจากจะต้องพิจารณาบทบาทของสังคมที่เปลี่ยนแปลงแล้ว จะต้องพิจารณาสมรรถนะของครูด้วย หน่วยงานที่เกี่ยวข้องกับการพัฒนาครูจึงจำเป็นต้องกำหนดสมรรถนะของครูให้เหมาะสมกับยุคสมัยและการปฏิรูปการศึกษาเพื่อใช้เป็นแนวทางการพัฒนาและประเมินผลการปฏิบัติงานของครู และจำแนกตามขนาดโรงเรียน ภาพรวม พบว่า บุคลากรมีความต้องการพัฒนาสมรรถนะครูในศตวรรษที่ 21 มีความแตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ เป็นเพราะบุคลากรที่ปฏิบัติงานในโรงเรียนที่มีขนาดต่างกันต่างก็มีความต้องการพัฒนาสมรรถนะด้านความรู้ในเนื้อหาวิชา ด้านการสื่อสารและการใช้ภาษา ด้านการจัดการเรียนรู้ ด้านการใช้เทคโนโลยี สารสนเทศและนวัตกรรมทางการศึกษา ด้านการวัดและประเมินผล ด้านการวิจัยเพื่อพัฒนาการเรียนการสอน ด้านภาวะผู้นำและการทำงานเป็น

ทีม และด้านการพัฒนาตนเองและวิชาชีพ ตรงกันทุกด้าน เพื่อเสริมความรู้ความสามารถในการจัดการเรียนการสอนให้ดีกว่าเดิม สอดคล้องกับ ตฤณศิษฐ์ ราชนิยม (2553,บทคัดย่อ) ได้ทำการวิจัย เรื่องการศึกษาความต้องการพัฒนาสมรรถนะตามมาตรฐานความรู้ของผู้บริหารสถานศึกษา สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาจันทบุรี ผลการวิจัยพบว่า ความต้องการพัฒนาสมรรถนะตามมาตรฐานความรู้ของผู้บริหารสถานศึกษา สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาจันทบุรี จำแนกตามขนาดของสถานศึกษา โดยรวมและรายด้าน แตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ

3. การศึกษาแนวทางการพัฒนาสมรรถนะครูในศตวรรษที่ 21 ของโรงเรียนในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาอุบลราชธานี เขต 5 พบว่า ควรพัฒนาและสนับสนุนให้ครูมีสมรรถนะทั้ง 8 ด้าน คือ ด้านความรู้ในเนื้อหาวิชา ด้านการสื่อสารและการใช้ภาษา ด้านการจัดการเรียนรู้ ด้านการใช้เทคโนโลยี สารสนเทศและนวัตกรรมทางการศึกษา ด้านการวัดและประเมินผล ด้านการวิจัยเพื่อพัฒนาการเรียนการสอน ด้านภาวะผู้นำและการทำงานเป็นทีม ด้านการพัฒนาตนเองและวิชาชีพ เพื่อสนับสนุนทักษะในศตวรรษที่ 21 ความสามารถในการประเมินความก้าวหน้าทางการเรียนรู้ ควรพัฒนาครูในด้านภาษาอยู่เสมอและส่งเสริมให้ผู้เรียนได้ใช้ความสามารถในการสื่อสาร ช่วยกระตุ้นความคิดเชิงบวกเกี่ยวกับประสบการณ์ต่างๆ ควรพัฒนาตนครูให้พร้อมที่จะเรียนรู้สิ่งใหม่ๆ ฝึกใช้เทคโนโลยีอุปกรณ์ที่สารสนเทศเข้ารับรู้การอบรมและองค์การต่างๆ ที่มีประโยชน์เมื่อมีโอกาส และควรพัฒนาตนเองอย่างต่อเนื่อง ทั้งทางด้านวิชาชีพ บุคลิกภาพและวิสัยทัศน์ให้ทันกับการเปลี่ยนแปลงและความก้าวหน้าทางวิชาการตลอดจนเทคโนโลยีต่างๆ จากผลการวิจัยดังกล่าวจะเห็นว่า แนวทางการพัฒนาสมรรถนะครูในศตวรรษที่ 21 ดังกล่าวเป็นแนวทางที่ดีเพราะเป็นแนวทางที่สอดคล้องกับผลการวิจัยของ ฉัตรชัย หวังมีงมี (2560,หน้า 60) ได้ทำการวิจัยเรื่อง สมรรถนะของครูไทยในศตวรรษที่ 21 : ปรับการเรียน เปลี่ยนสมรรถนะ ได้สรุปว่าความแตกต่างของสมรรถนะครูในศตวรรษที่ 21 ที่ต่างจากสมรรถนะเดิมคือการวัดประเมินผลเพื่อการพัฒนา และคำนึงถึงความแตกต่างหลากหลายระหว่างบุคคล คอมพิวเตอร์และเทคโนโลยี และความรู้เท่าทันสื่อ การแลกเปลี่ยนเรียนรู้ร่วมกัน การข้ามวัฒนธรรม และการเป็นผู้อำนวยความสะดวกและแนะแนวทาง ซึ่งแสดงให้เห็นว่า ช่วงระยะเวลาเพียง 10 ปี สมรรถนะของครูผู้สอนได้ปรับเปลี่ยนไป สาเหตุเกิดจากการเปลี่ยนแปลงของ สังคม เทคโนโลยี นักเรียนสามารถเรียนรู้ได้ด้วยตนเอง ดังนั้น ครูผู้สอนต้องปรับเปลี่ยนวิธีการจัดการเรียนการสอน วิธีการวัดประเมินผล และจะต้องพัฒนาตนเองอยู่เสมอ เพื่อให้รู้เท่าทันการเปลี่ยนแปลงของสังคม

ข้อเสนอแนะการวิจัย (Research Suggestions)

1. ข้อเสนอแนะสำหรับการนำผลการวิจัยไปใช้

จากผลการศึกษาความต้องการพัฒนาสมรรถนะครูในศตวรรษที่ 21 ของโรงเรียนในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาอุบลราชธานี เขต 5 มีข้อเสนอแนะสำหรับการนำไปใช้ดังนี้

1) ด้านความรู้ในเนื้อหาวิชา ควรพัฒนาให้ครูให้มีทักษะความรู้ในเนื้อหาวิชา ใน 8 กลุ่มสาระ โดยเฉพาะภาษาไทยและภาษาต่างประเทศ ควรส่งเสริมให้ครูพัฒนาความรู้ความสามารถของตนเองในเนื้อหาวิชาที่สอนให้มีความเชี่ยวชาญมากขึ้น

2) ด้านการสื่อสารและการใช้ภาษา ควรพัฒนาให้ครูมีความสามารถในการทักษะพื้นฐานสื่อสารและการใช้ภาษา ทั้งด้าน การฟัง การพูด การอ่าน และการเขียนภาษาไทยและภาษาต่างประเทศอย่างต่อเนื่องสม่ำเสมอ ควรส่งเสริมให้ครูมีการศึกษาเพิ่มเติมเกี่ยวกับทักษะสื่อสารและการใช้ภาษาที่ถูกต้องมากขึ้น ควรฝึกฝนและศึกษาหาข้อมูลในอยู่ตลอดเวลา

3) ด้านการจัดการเรียนรู้ ควรพัฒนาให้ครูมีทักษะการออกแบบการเรียนรู้ที่เหมาะสมกับผู้เรียน ควรพัฒนาให้ครูใช้เทคนิคการสอนใหม่ๆ ที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ

4) ด้านการใช้เทคโนโลยี สารสนเทศและนวัตกรรมทางการศึกษา ควรพัฒนาให้ครูได้มีการประยุกต์ใช้เทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสารเพื่อการศึกษา ควรพัฒนาครูให้มีความสามารถในการใช้เทคโนโลยีในการ สืบค้นองค์ความรู้มาใช้สร้างสื่อประกอบการเรียนการสอนที่ทันสมัย

5) ด้านการวัดและประเมินผล ควรพัฒนาครูในการสร้างเครื่องมือการวัดผล ประเมินผลตามสภาพจริง ควรมีการเข้ารับการอบรมการประเมินในการพัฒนาทักษะด้านการวัดและประเมินผล

6) ด้านการวิจัยเพื่อพัฒนาการเรียนการสอน ควรพัฒนาครูให้มีความรู้ทักษะในการวิจัยพัฒนาการเรียนรู้อ เพื่อพัฒนาผู้เรียนให้ตรงจุด และควรส่งเสริมให้ครูวิจัยพัฒนาการเรียนรู้อในรูปแบบต่างๆ ที่ครอบคลุมผู้เรียนทั้งเก่ง ปานกลาง และอ่อน

7) ด้านภาวะผู้นำและการทำงานเป็นทีม ควรพัฒนาครูให้มีภาวะผู้นำการเปลี่ยนแปลง ในการทำงานในสถานการณ์ต่างๆ ควรส่งเสริมให้ครูมีภาวะผู้นำที่มีทักษะการคิดอย่างมีเหตุผล การทำงานร่วมกับผู้อื่น ควรส่งเสริมให้ครูมีความสามารถในการทำงานเป็นทีม

8) ด้านการพัฒนาตนเองและวิชาชีพ ควรพัฒนาครูให้มีลักษณะนิสัยเป็นผู้เรียนรู้ตลอดเวลาและตลอดชีวิต ควรส่งเสริมให้ครูมีทักษะและความรู้เกี่ยวกับวิชาชีพนำสู่การปฏิบัติ

2. ข้อเสนอแนะสำหรับการวิจัยครั้งต่อไป

2.1 ควรศึกษาปัจจัยที่ส่งผลต่อการพัฒนาสมรรถนะครูในศตวรรษที่ 21 ของโรงเรียนในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาอุบลราชธานี

2.2 ควรศึกษากลยุทธ์การพัฒนาสมรรถนะครูในศตวรรษที่ 21 ของโรงเรียนในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาอุบลราชธานี เขต 5

เอกสารอ้างอิง (References)

- กนิษฐา คุณมี และคณะ. (2557). ความต้องการพัฒนาสมรรถนะการปฏิบัติงานของครูสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาอุบลราชธานีเขต 1-5. **บูรณาการงานวิจัยเพื่อพัฒนาท้องถิ่น สู่ประชาคมอาเซียน**. 30 – 31 พฤษภาคม 2014. การประชุมวิชาการระดับชาติมหาวิทยาลัยราชภัฏนครปฐมครั้งที่ 6 มหาวิทยาลัยราชภัฏนครปฐม จังหวัดนครปฐม ประเทศไทย. หน้า 1-8
- ฉัตรชัย หวังมีจมี. (2560). สมรรถนะของครูไทยในศตวรรษที่ 21: ปรับการเรียน เปลี่ยนสมรรถนะ. **สถาบันเสริมศึกษาและทรัพยากรมนุษย์ มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์**. ปีที่ 12 ฉบับที่ 2 กรกฎาคม - ธันวาคม 2560.
- ตฤณศิษฐ์ ราชนิยม. (2553). การศึกษาความต้องการพัฒนาสมรรถนะตามมาตรฐานความรู้ของผู้บริหารสถานศึกษา สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษจันทบุรี. วิทยานิพนธ์ครุศาสตร์มหาบัณฑิต สาขาบริหารการศึกษา มหาวิทยาลัยราชภัฏรำไพพรรณี.
- วาสนา ตาลทอง. (2560). “การพัฒนาสมรรถนะครูในศตวรรษที่ 21 สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาชัยภูมิ เขต 3.” เครือข่ายประชาสัมพันธ์ สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาชัยภูมิ เขต 3.
- สำนักงานส่งเสริมสังคมแห่งการเรียนรู้และพัฒนาคุณภาพเยาวชน. **การยกระดับคุณภาพครูไทยในศตวรรษที่ 21. (2557)**. กรุงเทพฯ : สำนักงานส่งเสริมสังคมแห่งการเรียนรู้และพัฒนาคุณภาพเยาวชน. (เอกสารประกอบการประชุมวิชาการ “อภิวัดการเรียนรู้ ...สู่จุดเปลี่ยนประเทศไทย” ระหว่างวันที่ 6 -8 พฤษภาคม 2557).
- สุทัศน์ สังคะพันธ์. (2557). **ทำไมต้องทักษะในศตวรรษที่ 21** ในบทความทักษะแห่งศตวรรษที่ 21. หลักสูตรปริญญาเอก สาขาวิชาหลักสูตรและการสอน, มหาวิทยาลัยมหาสารคาม.
- สำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา. (2557). **สถิติการศึกษาของประเทศไทย ปีการศึกษา 2556-2557**. กรุงเทพฯ : ม.ป.ป.

